ĢENERĀLADVOKĀTES ELEANORAS ŠARPSTONES [*ELEANOR SHARPSTON*] SECINĀJUMI,

sniegti 2008. gada 10. jūlijā [1]

1. Vācijas *Bundesgerichtshof* (Federālā Augstākā tiesa) jautā Tiesai, vai datu pārsūtīšana no datubāzes, kas aizsargāta saskaņā ar Direktīvas 96/9/EK (turpmāk tekstā — "Datubāzu aizsardzības direktīva") 7. panta 1. punktu [2], un to ietveršana citā datubāzē ir iegūšana šīs direktīvas 7. panta 2. punkta a) apakšpunkta izpratnē arī tad, ja pēc informācijas pieprasījuma no datubāzes dati ir individuāli novērtēti pirms izmantošanas šādā veidā, vai arī iegūšana šīs normas izpratnē attiecas tikai uz datu (fizisku) kopēšanu [3].

Atbilstošās tiesību normas

Datubāzu aizsardzības direktīva

2. Direktīvā ir ietverti šādi būtiski apsvērumi:

"[..]

7) [..] datubāzu izstrāde prasa ievērojamus cilvēku, tehnikas un finanšu resursu ieguldījumus, toties, lai tās nokopētu vai tām piekļūtu, jāpatērē niecīga daļa no izmaksām, kas vajadzīgas, lai tās patstāvīgi izstrādātu;

1 — Oriģinālvaloda — angļu.

2 — Eiropas Parlamenta un Padomes 1996. gada 11. marta Direktīva par datubāzu tiesisko aizsardzību (OV 1996, L 77, 20. lpp.).

3 — Tiesa pirmo reizi lēma par šīs direktīvas interpretāciju spriedumā lietā C-203/02 *The British Horseracing Board* u.c. (Krājums, I-10415. lpp.), spriedumā lietā C-46/02 *Fixtures Marketing/Veikkaus* (Krājums, I-10365. lpp.), spriedumā lietā C-338/02, *Fixtures Marketing/Svenska Spel* (Krājums, I-10497. lpp.) un spriedumā lietā C-444/02 *Fixtures Marketing/OPAP* (Krājums, I-10549. lpp.). Es atsaukšos atsevišķi uz pēdējām trim lietām, minot atbildētāja vārdu. Visās četrās lietās spriedumi tika pieņemti 2004. gada 9. novembrī. Tiesā tika iesniegts lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu lietā C-215/07 *Verlag Schawe* par direktīvas 7. panta 1. un 5. punkta un 9. panta interpretāciju, bet vēlāk tas tika atsaukts.

8) [..] nesankcionētai datubāzu satura iegūšanai un/vai atkārtotai izmantošanai var būt nopietnas ekonomiskas un tehniskas sekas;

9) [..] datubāzes ir būtiski svarīgs līdzeklis Kopienas informācijas tirgus attīstībā; [..] šis līdzeklis ir noderīgs arī daudzās citās jomās;

10) [..] ik gadu visās tirdzniecības un rūpniecības nozarēs radītās un apstrādātās informācijas apjoma straujais pieaugums Kopienā un pasaulē prasa ieguldījumu uzlabotās informācijas apstrādes sistēmās visās dalībvalstīs;

11) [..] ieguldījumi, ko datubāzu jomā veic dalībvalstis, Kopiena un pasaulē lielākās datubāzu izstrādātājas trešās valstis, pašlaik ir ļoti atšķirīgi apjoma ziņā;

12) [..] Kopienā nebūs ieguldījumu modernās informācijas uzkrāšanas un apstrādes sistēmās, ja datubāzu veidotāju tiesību aizsardzībai netiks ieviests stabils un vienāds tiesiskās aizsardzības režīms;

[..]

17) [..] ar terminu "datubāze" būtu jāsaprot literāru, mākslas, muzikālu vai citu darbu krājumus vai citu materiālu, piemēram, teksti, skaņas, attēli, skaitļi, fakti un dati, krājumus; [..] tam būtu jāattiecas uz neatkarīgu darbu, datu vai citu materiālu krājumiem, kurus sistemātiski vai metodiski sakārto, un kuriem var individuāli piekļūt [..];

18) [..] datubāzu aizsardzība ar *sui generis* tiesībām neierobežo pastāvošās tiesības attiecībā uz to saturu, [..] jo īpaši, ja autors vai blakustiesību subjekts atļauj dažus no viņa darbiem vai materiāla iekļaut datubāzē saskaņā ar neekskluzīvu līgumu, trešā persona var izmantot šos darbus vai materiālu, ja autors vai blakustiesību subjekts bez datubāzes veidotāja *sui generis*

tiesībām, kuram lūgts novērst šādu darbību, dod atļauju to darīt ar nosacījumu, ka šos darbus vai materiālu neiegūst no datubāzes, ne arī to atkārtoti izmanto;

[..]

21) [..] šajā direktīvā paredzētā aizsardzība attiecas uz datubāzēm, kurās ir sistemātiski vai metodiski apkopoti darbi, dati vai citi materiāli; [..] šiem materiāliem nav jābūt fiziski sakārtotiem organizētā veidā;

[..]

26) [..] ar autortiesībām aizsargātie darbi un ar blakustiesībām aizsargātais materiāls, kas ietverts datubāzē, tiek aizsargāti arī ar attiecīgajām izņēmuma tiesībām un var nebūt iekļauti vai iegūti no datubāzes bez tiesību subjekta vai tiesību pārņēmēja atļaujas;

27) [..] autortiesības uz šādiem darbiem un blakustiesības uz materiālu, kas ietverts datubāzēs, nav nekādi ierobežotas ar atsevišķām tiesībām uz šo darbu vai materiāla atlasi vai izkārtojumu datubāzē;

[..]

38) [..] arvien biežāka ciparierakstes tehnoloģijas lietošana pakļauj datubāzu veidotāju riskam, ka viņa datubāzes saturu bez viņa atļaujas var elektroniski nokopēt un pārkārtot, lai izveidotu datubāzi ar identu saturu, kas tomēr nepārkāpj autortiesības viņu datubāzes izkārtojuma ziņā;

39) [..] papildus nolūkam aizsargāt datubāzes satura oriģinālas atlases vai izkārtojuma autortiesības šī direktīva tiecas aizsargāt datubāzu veidotājus pret to, ka viņu finansiālo un profesionālo ieguldījumu datubāzu satura iegūšanā varētu nelikumīgi piesavināties; šajā nolūkā visu datubāzi vai tās būtiskās daļas aizsargā pret lietotāju vai konkurentu atsevišķām darbībām;

[..]

42) [..] īpašas tiesības novērst nesankcionētu iegūšanu un/vai atkārtotu izmantošanu attiecas uz lietotāju, kas pārkāpj savas likumīgās tiesības un tādējādi kaitē ieguldījumam; [..] tiesības aizliegt visa satura vai tā būtiskas daļas iegūšanu un/vai atkārtotu izmantošanu attiecas ne tikai uz parazītisku konkurējošu produktu izgatavotājiem, bet arī uz jebkuru lietotāju, kurš ar savām darbībām rada nozīmīgu, kvalitātes vai kvantitātes aspektā novērtējamu kaitējumu ieguldījumam;

43) [..] attiecībā uz pārraidi tiešsaistē neizbeidzas tiesības aizliegt atkārtoti izmantot gan datubāzi, gan datubāzes vai tās daļas fizisku kopiju, ko veicis pārraides adresāts ar tiesību subjekta piekrišanu;

[..]

45) [..] tiesības aizliegt nesankcionētu iegūšanu un/vai atkārtotu izmantošanu nekādā gadījumā nenozīmē autortiesību aizsardzību pašiem faktiem vai datiem;

[..]

48) [..] šīs direktīvas mērķis — nodrošināt pienācīgu un vienādu datubāzu aizsardzības līmeni, kas garantētu datubāzes veidotāju atalgojumu, — atšķiras no mērķa, ko paredz [..] Direktīva 95/46/EK [..] [4] — garantēt brīvu personas datu apriti, pamatojoties uz saskaņotiem noteikumiem, kas paredzēti, lai aizsargātu pamattiesības, jo īpaši Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 8. pantā atzītās tiesības uz privāto dzīvi; [..] šīs direktīvas noteikumi neierobežo datu aizsardzības tiesību aktus;

[..]."

4 — Eiropas Parlamenta un Padomes 1995. gada 24. oktobra Direktīva par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (OV L 281, 31. lpp.).

3. 1. panta 1. punktā ir paredzēts, ka direktīva attiecas uz "visu formu datubāzu tiesisko aizsardzību".

2. Šajā nodaļā:

4. 1. panta 2. punktā ir noteikts, ka "datubāze" nozīmē "neatkarīgu darbu, datu vai citu materiālu individuāli elektroniski vai citādi pieejamu krājumu, kas sakārtots sistemātiski vai metodiski".

a) "iegūšana" nozīmē visa datubāzes satura vai būtiskas tā daļas īslaicīgu vai pastāvīgu pārvietošanu uz citu datu nesēju jebkādiem paņēmieniem un jebkurā formā;

5. 3. panta 1. punktā ir noteikts, ka "datubāzes, kuras to satura atlases vai izkārtojuma ziņā ir autora paša intelekta radīts darbs, kā tādas ir aizsargājamas ar autortiesībām. Nosakot, vai tās jāaizsargā, neizmanto nekādus citus kritērijus".

b) "atkārtota izmantošana" nozīmē jebkādā formā nodrošinātu brīvu piekļuvi visam datubāzes saturam vai tā daļai, izplatot tās eksemplārus, to iznomājot vai nodrošinot tās tiešsaisti vai citas pārraides formas. Pirmā datubāzes eksemplāra pārdošana Kopienā, ko izdara tiesību subjekts vai kāds ar viņa piekrišanu, izbeidz tiesības kontrolēt šo eksemplāru atkārtotu pārdošanu Kopienā;

6. 7. pantā ir paredzēta *sui generis* aizsardzība datubāzēm:

"1. Tādas datubāzes veidotājam, kuras satura iegūšanā, pārbaudē vai noformēšanā ir veikts kvalitātes un/vai kvantitātes aspektā būtisks ieguldījums, dalībvalstis nodrošina tiesības novērst visa datubāzes satura vai kvalitātes un/vai kvantitātes aspektā būtiskas tā daļas iegūšanu.

[..]

4. Pirmajā punktā minētās tiesības piemēro neatkarīgi no tā, vai datubāze ir vai nav aizsargājama ar autortiesībām vai citām tiesībām. Turklāt tās piemēro neatkarīgi no tā, vai datubāzes saturs ir vai nav aizsargājams ar autortiesībām vai citām tiesībām. Datubāzu aizsardzība saskaņā ar 1. punktā minētajām tiesībām neierobežo tiesības, kas ir spēkā attiecībā uz to saturu.

5. Nav atļauts atkāroti un sistemātiski iegūt un/vai atkārtoti izmantot nebūtiskas datubāzes satura daļas, ja tas saistīts ar darbībām, kas traucē normālai šīs datubāzes izmantošanai vai nepamatoti apdraud šīs datubāzes veidotāja likumīgās intereses."

Attiecīgās valsts tiesību normas

7. *Urheberrechtsgesetz* (Vācijas Autortiesību likums; turpmāk tekstā — "*UrhG*") [5] 87.a pantā ir paredzēts:

"1) Šī likuma nozīmē datubāze ir darbu, datu vai citu neatkarīgu elementu apkopojums, kas sakārtots sistemātiskā vai metodiskā veidā, kuras elementi ir individuāli pieejami vai nu elektroniskā, vai citā veidā un kuras iegūšanai, pārbaudei vai prezentācijai nepieciešami būtiski kvalitatīvi vai kvantitatīvi ieguldījumi. Datubāze, kuras saturs ir būtiski kvalitatīvi vai kvantitatīvi mainīts, ir uzskatāma par jaunu datubāzi ar nosacījumu, ka izmaiņās izdarīts būtisks kvalitatīvs vai kvantitatīvs ieguldījums.

2) Datubāzes izgatavotājs šī likuma nozīmē ir tas, kas veicis 1. apakšpunktā noteikto ieguldījumu."

8. *UrhG* 87.b pantā ir noteikts:

"1) Datubāzes izgatavotājam ir ekskluzīvas tiesības reproducēt, izplatīt un paziņot sabiedrībai visu datubāzi vai kvalitatīvi vai kvantitatīvi būtisku tās daļu. Datubāzes kvalitatīvi vai kvantitatīvi nebūtisku daļu atkārtota vai sistemātiska reproducēšana, izplatīšana vai paziņo-

5 — 1965. gada 9. septembra likums (*BGBl* I, 1273. lpp.).

šana sabiedrībai uzskatāma par līdzvērtīgu datubāzes būtisku daļu reproducēšanai, izplatīšanai vai paziņošanai ar nosacījumu, ka šīs darbības neatbilst ierastai datubāzes izmantošanai vai arī nepamatoti kaitē datubāzes izgatavotāja tiesiskajām interesēm.

[..] [6]."

Faktiskie apstākļi un uzdotais jautājums

9. Profesors Dr. Ulrihs Knops [*Ulrich Knoop*] ir *ordinarius* profesors *Albrecht-Ludwigs-Universität Freiburg* (turpmāk tekstā — "Freiburgas Universitāte") vācu valodas I seminārā. Viņš vada "Klasiķu vārdu krājuma" projektu (*Klassikerwortschatz*), kā rezultātā tika publicēta Freiburgas Antoloģija — laikposmā no 1720. līdz 1933. gadam sarakstītu dzejoļu krājums.

10. "Klasiķu vārdu krājuma" ietvaros profesors Knops izstrādāja dzejoļu nosaukumu sarakstu, kas tika publicēts internetā ar nosaukumu "1100 nozīmīgākie vācu literatūras dzejoļi laikposmā no 1730. līdz 1900. gadam" ("Die 1100 wichtigsten Gedichte der deutschen Literatur zwischen 1730 und 1900") [7], kas bija pamatā Freiburgas Antoloģijai. Sarakstā norādīti — autors, nosaukums, dzejoļa pirmā rinda un katra dzejoļa izdošanas gads, kas sarindoti pēc dzejoļu pieminēšanas skaita [8].

11. Saraksta pamatā ir izvēlētu dzejoļu kopums, kas radies šādi: no aptuveni 3000 publicētām antoloģijām tika izvēlētas 14. To papildināja Annelīzes Dimertes [*Anneliese Dühmert*] bibliogrāfiskais apkopojums no 50 antoloģijām vācu valodā ar nosaukumu "Kas sacerējis šo dzejoli?" ("Von wem ist das Gedicht?"). Kopā tas aptver ap 20 000 dzejoļu. Sarakstā iekļauti dzejoļi, kas bijuši norādīti vismaz trīs antoloģijās vai vismaz trīs reizes bijuši norādīti Dimertes bibliogrāfiskajā apkopojumā. Lai varētu īstenot statistisko vērtējumu, dzejoļu nosaukumi un pirmās rindas tikuši vienādoti un izveidots saraksts ar visu dzejoļu nosaukumiem. Visbeidzot, attiecīgie dzejoļi tikuši konstatēti darbu izdevumos un noteikts to tapšanas gads.

6 — Vispasaules intelektuālā īpašuma organizācijas [*WIPO*] Starptautiskā biroja tulkojums, pieejams interneta vietnē http://www.wipo.int/clea/docs_new/pdf/en/de/de080en.pdf.

7 — Pieejams interneta vietnē http://www.klassikerwortschatz.uni-freiburg.de/Lyrik.htm.

8 — Skat. nākamo punktu.

12. Lai pabeigtu saraksta sagatavošanu, ko veica Klemenss Volbers [*Klemens Wolber*] un viņa palīgi profesora Knopa uzraudzībā, bija nepieciešami aptuveni divarpus gadi. Kopējās izmaksas EUR 34 900 apmērā sedza Freiburgas Universitāte.

13. *Directmedia Publishing GmbH* (turpmāk tekstā — "*Directmedia*") tirgo *CD-ROM* ar nosaukumu "1000 dzejoļi, kuriem jābūt ikviena rīcībā" ("1000 Gedichte, die jeder haben muss"), kas nāca klajā 2002. gadā. 876 dzejoļi šajā *CD-ROM* ir sacerēti laikposmā no 1720. līdz 1900. gadam, no tiem 856 ir minēti projekta ietvaros radītajā "Klasiķu vārdu krājumā".

14. Izraugoties savā *CD-ROM* iekļaujamos dzejoļus, *Directmedia* izmantoja "Klasiķu vārdu krājuma" projektā esošo dzejoļu nosaukumu sarakstu. Tā uzmanīgi pārbaudīja profesora Knopa izvēli, neiekļaujot dažus uzskaitītos dzejoļus un pievienojot citus pēc savas izvēles. Dzejoļu tekstus *Directmedia* ieguva no sava digitālā materiāla.

15. Profesors Knops un Freiburgas Universitāte uzskatīja, ka, reproducējot un izplatot *CD-ROM*, *Directmedia* ir pārkāpusi profesora Knopa kā antoloģijas radītāja autortiesības un Freiburgas Universitātes kā datubāzes veidotājas blakustiesības. Tāpēc tie lūdza tiesu piespriest *Directmedia* aizliegumu pavairot un/vai izplatīt *CD-ROM* ar nosaukumu "1000 Gedichte, die jeder haben muss". Vēl tie lūdza piedzīt no *Directmedia* zaudējumu atlīdzību, kā arī noteikt, ka tai ir jāsniedz nepieciešamā informācija un jāizsniedz tās īpašumā atlikušās dzejoļu krājuma kopijas, lai tās varētu iznīcināt.

16. Turpretim *Directmedia* norādīja, ka tā savā *CD-ROM* apkopojusi iecienītākos dzejoļus laika posmā no 1720. līdz 1900. gadam. Izvēloties tos, tā "Klasiķu vārdu krājuma" projekta dzejoļu sarakstu izmantojusi tikai kā atsauces materiālu. Papildus tā izmantojusi arī citus izvēles kritērijus, piemēram, atsevišķus dzejoļus, uz kuriem bija atsauces literatūras enciklopēdijās. Arī dzejoļu izdošanas datumi tika minēti neatkarīgi. Tā uzskata, ka "Klasiķu vārdu krājuma" projekta dzejoļu nosaukumu saraksts nav uzskatāms par darbu, ko aizsargā autortiesības, jo materiāla izvēles un sakārtošanas darbā nav īstenota radošā darbība. Turklāt datu krājums kā tāds neatbilst datubāzes prasībām *UrhG* 87.a panta izpratnē.

17. *Landgericht* (Apgabaltiesa) apmierināja profesora Knopa un Freiburgas Universitātes prasību.

18. *Directmedia* apelācijas sūdzība *Oberlandesgericht* [Federālās zemes augstākā tiesa] tika noraidīta. Tad tā, pamatojoties uz likumu, iesniedza kasācijas sūdzību *Bundesgerichtshof*.

19. *Bundesgerichtshof* ar sākotnējo spriedumu noraidīja kasācijas sūdzību par spriedumu, kas bija labvēlīgs profesoram Knopam [9]. Tad tā turpināja izskatīt kasācijas sūdzību par spriedumu, kas bija labvēlīgs Freiburgas Universitātei.

20. Freiburgas Universitāte norāda, ka *Directmedia* ir pārkāpusi tiesības, kas tai ir kā datubāzes izgatavotājai saskaņā ar *UrhG* 97. panta 1. punktu un 98. panta 1. punktu [10] kopsakarā ar 87.a un 87.b pantu. Šīs normas tika iekļautas *UrhG*, lai transponētu Datubāzu aizsardzības direktīvu. Tāpēc iesniedzējtiesa uzskata, ka *Directmedia* kasācijas sūdzības iznākums ir atkarīgs no šīs direktīvas 7. panta 2. punkta a) apakšpunkta interpretācijas.

21. Iesniedzējtiesa uzskata, ka internetā publicētais dzejoļu nosaukumu saraksts "Die 1100 wichtigsten Gedichte der deutschen Literatur zwischen 1730 und 1900" ir datubāze Datubāzu aizsardzības direktīvas 1. panta 2. punkta izpratnē [11]. Iesniedzējtiesa arī uzskata, ka Freiburgas Universitātei saistībā ar šo datubāzi ir *sui generis* tiesības, jo tā ir veikusi būtiskus ieguldījumus, iegūstot, pārbaudot un noformējot tās saturu.

22. Iesniedzējtiesa norāda, ka *Directmedia CD-ROM* esošo dzejoļu izvēles pamatā tā atkārtoti un regulāri izmantojusi būtiskas daļas no Freiburgas Universitātes datubāzē esošajiem datiem. Laika posmā no 1720. līdz 1900. gadam dzejoļu izvēle gandrīz precīzi atbilst Freiburgas Universitātes dzejoļu nosaukumu sarakstam: no 876 šī laikposma dzejoļiem 856 (gandrīz 98 %) jau bija uzskaitīti Freiburgas Universitātes datubāzē. *Directmedia* pati ieguvusi dzejoļu tekstus, jo Freiburgas Universitātes sarakstā ir tikai nosaukumi.

23. Iesniedzējtiesa norāda, ka atbilstoši apelācijas instances tiesas secinājumiem *Directmedia* izmantojusi Freiburgas Universitātes dzejoļu nosaukumu sarakstu tikai kā orientieri, izvēloties dzejoļus savam *CD-ROM*. *Directmedia* pati kritiski pārbaudījusi katru

9 — Tāpēc profesors Knops nav lietas dalībnieks Tiesā iesniegtajā lūgumā sniegt prejudiciālo nolēmumu.

10 — 97. panta 1. punktā ir paredzēts, ka persona, kurai nodarīts kaitējums, var celt prasību pret citu personu, lai novērstu vai izbeigtu autortiesību vai jebkādu citu ar *UrhG* aizsargātu tiesību pārkāpumu, un attiecīgi prasību par zaudējumu atlīdzību vai atteikšanos no peļņas, ko guvis pārkāpējs. 98. panta 1. punktā personai, kurai nodarīts kaitējums, ir paredzēta iespēja prasīt pārkāpēja rīcībā vai īpašumā esošo nelikumīgi izgatavoto kopiju iznīcināšanu.

11 — Lūgumā sniegt prejudiciālo nolēmumu ir izklāstīti *Bundesgerichsthof* argumenti, kas tai likuši izdarīt šādus secinājumus.

Freiburgas Universitātes izvēlēto dzejoli. Tā rezultātā tā izlaidusi dažus dzejoļus, kas bija dzejoļu nosaukumu sarakstā, un pievienojusi citus. Tādējādi rodas jautājums, vai datubāzes satura izmantošana šādā veidā (pēc individuāla novērtējuma) tomēr ir iegūšana Datubāzu aizsardzības direktīvas 7. panta 2. punkta a) apakšpunkta izpratnē.

24. Akadēmiskie komentētāji uzskata, ka datubāzes izgatavotāja *sui generis* tiesības uz datubāzi nedod tam tiesības aizliegt izmantot viņa datubāzi kā informācijas avotu arī tad, ja ar šo procesu būtiskas datu daļas tiek pakāpeniski ņemtas no datubāzes un ietvertas citā datubāzē. Uz tiesībām uz aizsardzību var atsaukties vienīgi tad, ja visas datubāzes (vai būtiskas tās daļas) saturs ir "fiziski" pārcelts, t. i., nokopēts citā datu nesējā. Iesniedzējtiesa uzskata, ka šāda nostāja tiek atbalstīta direktīvas preambulas 38., 42., 45. un 48. apsvērumā, pašā 7. panta 2. punkta a) apakšpunktā, Tiesas spriedumā lietā *The British Horseracing Board* u.c., proti, šajā spriedumā paustajā nostājā par *sui generis* tiesību mērķi un specifiku, atsevišķos ģenerāladvokātes Štiksas-Haklas [*Stix-Hackl*] secinājumu lietā *Svenska Spel*[12] fragmentos un tiesiskās drošības interesēs. Tomēr iesniedzējtiesa atzīst, ka iespējama arī atšķirīga interpretācija.

12 — Abi spriedumi minēti 3. zemsvītras piezīmē.

25. Tāpēc *Bundesgerichtshof* Tiesai uzdeva šādu jautājumu:

"Vai saskaņā ar Direktīvas 96/9/EK 7. panta 1. punktu datu pārnešana no aizsargājamās datubāzes uz citu datubāzi ir uzskatāma par iegūšanu Direktīvas 7. panta 2. punkta a) apakšpunkta izpratnē, ja šī pārnešana tiek īstenota, pamatojoties uz informācijas pieprasījumiem datubāzē pēc individuāla vērtējuma, vai arī iegūšana šīs tiesību normas izpratnē ir konstatējama tikai tādā gadījumā, ja (fiziski) notikusi datubāzes satura nokopēšana?"

26. *Directmedia* un Freiburgas Universitāte, Itālijas valdība un Komisija ir iesniegušas rakstiskus apsvērumus.

27. Būtībā *Directmedia* apgalvo, ka "iegūšanai" direktīvas 7. panta 2. punkta a) apakšpunkta izpratnē nepieciešams, lai datubāze tiktu fiziski tieši vai netieši nokopēta. Iegūšanas nav, ja datubāze ir tikai izmantota kā informācijas avots. Freiburgas Universitāte (ko atbalsta Itālija un Komisija) ir pretējās domās un norāda, ka "iegūšana", pamatojoties uz iepriekšēju pieprasījumu no datubāzes un datu individuālu novērtējumu, tomēr ir "iegūšana".

28. Nav lūgts rīkot tiesas sēdi, un tā arī nav notikusi.

Vērtējums

Datubāzu aizsardzības direktīvas 7. panta 2. punkta a) apakšpunkta formulējums

29. Datubāzes pilnīga vai būtiskas daļas tieša kopēšana no viena datu nesēja uz citu ir acīmredzama iegūšana [13]. Vienkārša ieskatīšanās datubāzē, nepārnesot datus, līdz ar to acīmredzami nav iegūšana [14]. *Directmedia* veiktā Freiburgas Universitātes datubāzes izmantošana, šķiet, ir kaut kur pa vidu starp šiem diviem spektra punktiem.

30. Iesniedzējtiesa būtībā uzskata, ka viss direktīvas 7. panta 2. punkta a) apakšpunkta formulējums, *sui generis* tiesību priekšmets un mērķis ir pretējs "iegūšanas" jēdziena šaurai interpretācijai, t.i., tādai interpretācijai, kas būtu ierobežota attiecībā uz "fizisku" visas vai būtiskas datubāzes satura daļas kopēšanu citā datu nesējā. Tādēļ es pēc kārtas pārbaudīšu šos trīs elementus.

31. Direktīvas 7. panta 2. punkta a) apakšpunktā "iegūšana" ir definēta kā "visa datubāzes satura vai būtiskas tā daļas īslaicīga vai pastāvīga pārvietošana uz citu datu nesēju jebkādiem paņēmieniem un jebkurā formā".

13 — Šajā sakarā skat. ģenerāladvokātes Štiksas-Haklas secinājumus lietā *The British Horseracing Board* u.c., 62.–70. punkts; lietā *Veikkaus*, 78.–86. punkts, un lietā *OPAP*, 84.–92. punkts, visas minētas 3. zemsvītras piezīmē.

14 — Iepriekš 3. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *The British Horseracing Board* u.c., 54. un 55. punkts.

32. Spriedumā lietā *The British Horseracing Board* u.c. Tiesa nosprieda, ka tādi vārdi kā "jebkādiem paņēmieniem un jebkurā formā" 7. panta 2. punktā (jēdziena "iegūšana" definīcija) un "jebkādā formā nodrošinātu brīvu piekļuvi" ("atkārtotas izmantošanas" definīcija) norāda, ka Kopienu likumdevējs vēlējies plaši definēt šos jēdzienus. Tiesa papildināja, ka, ņemot vērā direktīvas izvirzīto mērķi, "šie termini tādējādi ir interpretējami kā tādi, ar kuriem domāta jebkura darbība, kas izpaužas kā datubāzes veidotāja veiktā ieguldījuma rezultātu piesavināšanās un brīvas piekļuves nodrošināšana, nesaņemot datubāzes veidotāja piekrišanu, tādējādi atņemot tam ienākumus, kuri tam ļautu atmaksāt šī ieguldījuma izmaksas" [15].

33. Iesniedzējtiesa uzskata, ka formulējums liek domāt, ka nav iegūšanas, ja lietotājs, ieskatoties elektroniskā datubāzē, no ekrāna pārraksta datus un tos, pamatojoties uz individuālu vērtējumu, ietver citā datubāzē. Pēc tās domām, "iegūšana" attiecas uz procesu, kurā ar "kopēšanas darbībām" datubāzē ietvertie dati tiek "pārnesti" uz citu datu nesēju. 38. apsvērums atbalsta šo sistēmu, jo [minētajā apsvērumā] ir paredzēts, ka "arvien biežāka ciparierakstes tehnoloģijas lietošana pakļauj datubāzes veidotāju riskam, ka viņa datubāzes saturu bez viņa atļaujas var *elektroniski nokopēt un pārkārtot*, lai izveidotu datubāzi ar identu saturu [..]" [16].

34. Līdz ar to es uzskatu, ka iesniedzējtiesa divējādi ierobežo "iegūšanas" jēdzienu. No vienas puses, tā ievieš kvalitatīvu kritēriju, proti, intelektuālu darbu, ko ieguldījusi persona, kas datubāzē nokopējusi informāciju, un uzskata, ka šāda kritērija esamības gadījumā nav iegūšanas. No otras puses, tā saista "iegūšanas" jēdzienu ar īpašu (šauru) datu "kopēšanas" no šīs datubāzes definīciju.

35. Neviens no šiem ierobežojumiem nav pārliecinošs.

36. Pirmkārt, fakts, ka 7. panta 1. punktā ir aizliegta "visa datubāzes satura vai *būtiskas tā daļas*" [17] iegūšana, nozīmē, ka pastāv vismaz

15 — Iepriekš 3. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *The British Horseracing Board* u.c., 51. punkts. Savos secinājumos šajā lietā ģenerāladvokāte Štiksa-Hakla līdzīgi uzskatīja, ka vārdi "jebkādiem paņēmieniem un jebkurā formā" nozīmē, ka Kopienu likumdevējs piešķīris "iegūšanas" jēdzienam plašu nozīmi, piebilstot, ka "tas attiecas ne tikai uz pārnešanu uz tāda paša veida datu nesēju, bet arī uz cita veida datu nesēju. Arī izdrukāšana vien tādējādi ietilpst jēdzienā "iegūšana"" (98. un 99. punkts). Skat. arī viņas secinājumus lietā *Veikkaus*, 113. un 114. punkts, lietā *Svenska Spel*, 94. un 95. punkts, un lietā *OPAP*, 119. un 120. punkts (visas minētas 3. zemsvītras piezīmē).

16 — Izcēlums mans.

17 — Izcēlums mans.

noteikta izvēle un kritiska pārbaude, lai arī tikai nolūkā izlemt, kuras daļas iegūt. Līdzīgi (kā to atzīmēja Freiburgas Universitāte) 7. panta 5. punkta aizliegums "atkārtoti un sistemātiski iegūt un/vai atkārtoti izmantot nebūtiskas datubāzes satura daļas" paredz zināmu individuālu iegūstamo elementu novērtējumu. Ja lietotājs nolemj vienlaicīgi nokopēt visu datubāzi, tas varētu tikt paveikts pēc visa tās satura pārbaudes un tāda lēmuma pieņemšanas, ka jāiegūst visa.

37. Kā Komisija pareizi norāda, tas, ka *Directmedia* "kritiski pārbaudījusi" Freiburgas Universitātes datubāzes saturu, varētu būt nozīmīgi, nosakot (savukārt), vai *Directmedia CD-ROM* ir "paša intelekta radīts darbs" direktīvas 3. panta 1. punkta izpratnē, vai arī rada "kvantitātes un/vai kvalitātes aspektā būtisku ieguldījumu" direktīvas 7. panta 1. punkta izpratnē, lai attiecīgi radītu pamatu *CD-ROM* aizsardzībai saskaņā ar autortiesībām vai *sui generis* tiesībām. Tomēr, ja arī tā būtu, tas neskartu Freiburgas Universitātes (iepriekšējās) *sui generis* tiesības. Šajā kontekstā Komisija saskata paralēles ar Bernes konvencijas 2. panta 3. punktu [18], kurā noteikts, ka "tulkojumi un apdares, muzikāli aranžējumi un citi literāro vai mākslas darbu pārveidojumi" jāaizsargā tāpat kā oriģināldarbi, *neaizskarot oriģināldarba autora tiesības*.

38. Otrkārt, man nav skaidrs, uz ko pamatojoties, iesniedzējtiesa vēlas ierobežot to, kas saprotams ar datu "kopēšanu". Šķiet, ka tas nozīmē, ka datu kopēšana (elektronisko datubāzu gadījumā) ir faktiska datu kopēšana, iespējams, ar darbībām, kas līdzīgas "kopēt" un "ielikt" funkcijām *Word* procesorā, vai (papīra veida datubāzes gadījumā) [19] veicot fotokopēšanu. Es nesaskatu nekādu pamatu šādam ierobežojumam esošajā direktīvas 7. panta 2. punkta a) apakšpunkta redakcijā.

39. Spriedumā lietā *OPAP* [20] Tiesa norādīja uz vairākām pazīmēm, ka Kopienu likumdevējs vēlējies piešķirt pašam direktīvā definētajam "datubāzes" jēdzienam plašu nozīmi, ko neierobežo formāli, tehniski vai materiāli apsvērumi. Lai krājumu klasificētu kā datubāzi, nepieciešams, lai neatkarīgi materiāli, kas

18 — 1886. gada 9. septembra Bernes Konvencija par literāro un mākslas darbu aizsardzību, kurā grozījumi pēdējo reizi izdarīti 1979. gada 28. septembrī.

19 — Direktīvas preambulas 14. apsvērumā ir atzīmēts, ka direktīvā paredzēto aizsardzību vajadzētu attiecināt uz neelektroniskām datubāzēm.

20 — Minēts 3. zemsvītras piezīmē.

veido krājumu, būtu sistemātiski vai metodiski sakārtoti un vienā vai otrā veidā individuāli pieejami [21]. Kā izskaidrots direktīvas 21. apsvērumā, sistemātiski vai metodiski apkopotiem darbiem nav jābūt fiziski redzamiem [22].

40. Tāpēc šķiet gan neatbilstoši, gan patvaļīgi ierobežoti uztvert "iegūšanas" jēdzienu kā procesu, kurā datubāzē esošie dati tiek pārnesti uz citu datu nesēju, to (vai tos) "fiziski" nokopējot. Datubāzē esošo datu apjoma individuālu nokopēšanu, ieskatoties ekrānā redzamajā datubāzē un tad manuāli ievadot datus citā datu nesējā, nevar ticami uzskatīt par mazāk kaitējošu datubāzes izgatavotāja veiktajam ieguldījumam kā šo vienību elektronisku kopēšanu no oriģinālās datubāzes un to tiešu ielikšanu citā elektroniskā datu nesējā.

41. Tāpat es neuzskatu, ka direktīvas preambulas 38. apsvērumā tiktu atbalstīta šaura "iegūšanas" jēdziena interpretācija. Šajā apsvērumā runa ir tikai par īpašiem datubāzes veidotāju riskiem, kas izriet no viņu radīto darbu elektroniskas kopēšanas. Tas nenozīmē, ka tas būtu vienīgais kaitīgais veids, kādā datubāzes varētu nokopēt. Tiešām, fakts, ka direktīvā paredzētā aizsardzība attiecas ne tikai uz neelektroniskām datubāzēm [23], nozīmē, ka tas tā nevarētu būt. Ja lietotājs ieskatās ekrānā redzamajā datubāzē un tad daļu no tās satura pārkopē citā datubāzē, pēdējā manuāli ievadot informāciju, tad viņš tikai — neērtākā veidā — ir veicis operāciju, kas vienāda ar datubāzes satura "elektronisku nokopēšanu un pārkārtošanu". Kā Komisija pareizi norāda, nozīme ir tam, ka sākotnējā datubāzē esošais sistemātiskais un metodiskais datu izvietojums vēlāk tiek kaut kādā veidā reproducēts citā datu nesējā.

42. Ir jāpiebilst, ka, manuprāt, arī 43. apsvērumā netiek atbalstīta iesniedzējtiesas ieteiktā interpretācija. 43. apsvērumā ir norādīts, ka "attiecībā uz pārraidi tiešsaistē neizbeidzas tiesības aizliegt atkārtoti izmantot gan datubāzi, gan datubāzes vai tās daļas *fizisku kopiju*, ko veicis pārraides adresāts ar tiesību subjekta piekrišanu" [24]. Manuprāt, šajā apsvērumā ir tikai norādīts, ka *sui generis* tiesības neizbeidzas tikai tāpēc, ka datubāze ir pārraidīta tiešsaistē. Atsauce uz "datubāzes [..] fizisku kopiju" tikai izskaidro, ka šādas tiešsaistē

21 — Skat. arī direktīvas preambulas 17. apsvērumu.

22 — Tomēr šis nosacījums nozīmē, ka krājums parādās jebkādas formas fiksētā datu nesējā un ietver tehnisku līdzekli (piemēram, elektroniskos, elektromagnētiskos vai elektrooptiskos procesus, kā norādīts direktīvas 13. apsvērumā) vai citu līdzekli (piemēram, indeksu, satura rādītāju, plānu vai īpašu klasifikācijas veidu), kas ļauj noteikt jebkuru tās saturā ietvertu neatkarīgu materiālu: iepriekš 3. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *OPAP*, 20. un 30. punkts.

23 — 14. apsvērums.

24 — Izcēlums mans.

pārraidītas datubāzes fiziska kopija tāpat neierobežo tiesību subjekta *sui generis* tiesības. Es neuzskatu, ka vārdi "fiziska kopija" varētu ierobežot *sui generis* aizsardzību ar apstākļiem, kuros lietotājs fiziski kopē datubāzi.

43. Manuprāt, direktīvas 7. panta 2. punkta a) apakšpunkts un [direktīvas] apsvērumi drīzāk ir par labu plašai "iegūšanas" jēdziena sistēmai.

44. *Sui generis* tiesību priekšmeta un mērķa analīze atbalsta šo secinājumu.

Sui generis tiesību priekšmets

45. Iesniedzējtiesa pareizi norāda, ka *sui generis* tiesības nav tiesības uz datubāzē glabāto informāciju [25]. Tomēr, kā Komisija pareizi uzsver, tas nenozīmē, ka *sui generis* tiesības attiecas uz materiālām datubāzēm kā tādām. Drīzāk tās aizsargā ieguldījumu, kas veikts, metodiski un sistemātiski klasificējot neatkarīgus datus, rezultātu kā nemantisku lietu neatkarīgi no datu nesēja, kurā tā pieejama. Šajā ziņā tā ir gandrīz kā teksts, kas paliek tāds pats neatkarīgi no tā, vai tas padarīts pieejams grāmatas papīra kopijā, elektroniskajā grāmatā, internetā, projicēts uz ēkas vai ar cita veida datu nesēja palīdzību. Neatkarīgi no tā, vai kāds izmanto kopētāju, lai uz papīra nokopētu grāmatu, kopē to elektroniski no elektroniskās grāmatas vai interneta un ieliek to citā dokumentā vai digitāli fotografē projekciju un digitāli to apstrādā jaunā dokumentā, tas tik un tā "kopē" tekstu.

Sui generis tiesību mērķis

46. *Sui generis* tiesību radīšanas un aizsardzības mērķi cita starpā var noskaidrot direktīvas preambulā. Tur ir uzsvērti nepieciešamie būtiskie ieguldījumi, lai izstrādātu datubāzes (kas raksturotas kā "būtiski svarīgs līdzeklis Kopienas informācijas tirgus attīstībā") un pretnostatot tam, ka datubāzes var nokopēt vai tām piekļūt, patērējot niecīgu

25 — Skat. direktīvas 7. panta 4. punktu, kā arī direktīvas preambulas 18., 26. un 27. apsvērumu.

daļu no izmaksām, kas vajadzīgas, lai tās patstāvīgi izstrādātu [26]. Tajā ir teikts, ka nesankcionētai datubāzu satura iegūšanai un/vai atkārtotai izmantošanai iespējami var būt nopietnas ekonomiskas un tehniskas sekas [27]. Preambulā arī minēts, ka ik gadu visās tirdzniecības un rūpniecības nozarēs radītās un apstrādātās informācijas apjoma straujais pieaugums Kopienā un pasaulē prasa ieguldījumu "uzlabotās informācijas apstrādes sistēmās" visās dalībvalstīs, bet norādīts, ka ieguldījumi, ko datubāzu jomā veic dalībvalstis, Kopiena un pasaulē lielākās datubāzu izstrādātājas trešās valstis, ir ļoti atšķirīgi apjoma ziņā [28]. Kopienā nebūs nepieciešamo ieguldījumu, ja datubāzu veidotāju tiesību aizsardzībai netiks ieviests "stabils un vienāds tiesiskās aizsardzības režīms" [29]. Pamatojoties uz 9., 10. un 12. apsvērumu, Tiesa ir interpretējusi, ka Datubāzu aizsardzības direktīvas mērķis ir "*veicināt un aizsargāt ieguldījumus* datu "uzkrāšanas" un "apstrādes" sistēmās [..]" [30].

47. Ar Direktīvu arī mēģināts "aizsargāt datubāzu veidotājus pret to, ka viņu finansiālo un profesionālo ieguldījumu datubāzu satura iegūšanā varētu nelikumīgi piesavināties; šajā nolūkā visa datubāze vai tās būtiskas daļas tiek aizsargātas pret lietotāju vai konkurentu atsevišķām darbībām" [31]. Tādējādi *sui generis* tiesību mērķis ir nodrošināt aizsardzību jebkuram ieguldījumam, kas veikts, iegūstot, pārbaudot vai atspoguļojot datubāzes saturu (kas var būt finansiālo līdzekļu izmantojums un/vai laika, pūļu un enerģijas patēriņš), un dot datubāzes veidotājam iespēju novērst vai nu visa datubāzes satura, vai tās būtiskas daļas nesankcionētu iegūšanu un/vai atkārtotu izmantošanu [32].

48. Tiesas spriedumā lietā *The British Horseracing Board* u.c. ir sniegta skaidra norāde, kā būtu jāatbild uz uzdoto jautājumu.

49. Pirmkārt, Tiesa nosprieda, ka "iegūšanas" un "atkārtotas izmantošanas" jēdzieni 7. panta 1. un 5. punktā ir interpretējami, ņemot vērā *sui generis* tiesību mērķi, kura nolūks ir aizsargāt datu bāzes veidotāju no "lietotāja darbībām, kas pārkāpj tā leģitīmās tiesības un

26 — 7. un 9. apsvērums.
27 — 8. apsvērums.
28 — 10. un 11. apsvērums.
29 — 12. apsvērums.
30 — Spriedums lietā *The British Horseracing Board* u.c., 30. punkts; spriedums lietā *Veikkaus*, 33. punkts; spriedums lietā *Svenska Spel*, 23. punkts, un spriedums lietā *OPAP*, 39. punkts, visi minēti 3. zemsvītras piezīmē (izcēlums mans).
31 — 39. apsvērums.
32 — 40. un 41. apsvērums.

kas nodara kaitējumu šīs personas ieguldījumam" [33]. Turklāt "tiesības aizliegt visa satura vai tā būtiskas daļas iegūšanu un/vai atkārtotu izmantošanu attiecas ne tikai uz parazītisku konkurējošu produktu izgatavotājiem, bet arī uz jebkuru lietotāju, kurš ar savām darbībām rada nozīmīgu, kvalitātes vai kvantitātes aspektā novērtējamu kaitējumu ieguldījumam" [34]. Uz šiem pamatiem Tiesa nosprieda, ka, lai izvērtētu aizsardzības ar *sui generis* tiesībām apjomu, nav būtiski, ka iegūšanas un/vai atkārtotas izmantošanas mērķis ir citas datubāzes izveidošana neatkarīgi no tā, vai tā ir izcelsmes datubāzes konkurente vai nav, vai tai ir vienāds apjoms ar izcelsmes datubāzi vai nav, vai arī ka šī darbība ir uzskatāma par kādu citu darbību, nevis par datubāzes veidošanu [35].

50. Otrkārt, Tiesa uzsvēra, ka "iegūšanas" un "atkārtotas izmantošanas" jēdzieni nevar tikt ierobežoti ar tādiem iegūšanas un atkārtotas izmantošanas gadījumiem, kuri ir veikti tieši no izcelsmes datubāzes. Ja tas tā būtu, tad datubāzes veidotājam, iespējams, tiktu liegta aizsardzība pret nesankcionētu kopēšanu, kura tiek veikta no tā datubāzes kopijas [36]. Tiesa secināja, ka, ņemot vērā nesankcionētas iegūšanas un/vai atkārtotas izmantošanas darbības, kuras veikušas trešās personas no avota, kas nav attiecīgā datubāze, gluži tāpat kā tieši no minētās datubāzes veiktās darbības kaitē datubāzes veidotāja ieguldījumam, jāuzskata, ka iegūšanas un atkārtotas izmantošanas jēdzieni neprasa tiešu pieeju datubāzei [37].

51. Līdzīgi man šķiet, ka datubāzes ierakstīšana pēc ieskatīšanās tajā tiešsaistē un tad tās ietveršana citā datubāzē tikpat daudz ierobežo datubāzes izgatavotāja ieguldījumu kā datubāzes elektroniska vai fotokopēšana. Tiesas analīzē spriedumā lietā *The British Horseracing Board* u.c. netika paredzēts, ka "iegūšanai" būtu jābūt ierobežotai attiecībā uz šiem pēdējiem datubāzes (daļu) kopēšanas veidiem.

52. Tāpat šāds ierobežojums neizriet no fakta, ka Tiesa nosprieda, ka aizsardzība ar *sui generis* tiesībām attiecas vienīgi uz iegūšanas un atkārtotas izmantošanas darbībām, kā tās ir definētas direktīvas 7. panta 2. punktā,

33 — 45. punkts. Tiesa tajā minējusi 42. apsvērumu.

34 — Turpat. Tiesa (46. punktā) atsaucās arī uz 48. apsvērumu, kurā paskaidrots, ka *sui generis* tiesībām ir ekonomisks pamatojums: aizsargāt datubāzes veidotāju un nodrošināt atdevi no viņa ieguldījumiem tās radīšanā un uzturēšanā.

35 — Iepriekš 3. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *The British Horseracing Board* u.c., 45.–47. punkts.

36 — Tā nosprieda, ka interpretācija, ko apstiprina direktīvas 7. panta 2. punkta b) apakšpunkts, saskaņā ar kuru pirmā datubāzes eksemplāra pārdošana Kopienā, ko izdara tiesību subjekts vai kāds ar viņa piekrišanu, izbeidz tiesības kontrolēt šo eksemplāru "atkārtotu pārdošanu" Kopienā, bet ne tiesības kontrolēt šī eksemplāra satura iegūšanu un atkārtotu izmantošanu.

37 — Iepriekš 3. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *The British Horseracing Board* u.c., 52. un 53. punkts.

un nav attiecināma uz ieskatīšanos datubāzē. Datubāzes veidotāja piekrišanas par ieskatīšanos tajā saņemšana faktiski nenozīmē viņa *sui generis* tiesību izbeigšanos. Tiesa nosprieda, ka šādu argumentāciju attiecībā uz iegūšanu apstiprina direktīvas preambulas 44. apsvērums, kurā norādīts, ka, ja datubāzes satura ekrānekspozīcija rada vajadzību pastāvīgi vai uz laiku pārsūtīt visu vai būtisku šāda satura daļu uz citu līdzekli, šai darbībai vajadzīga tiesību subjekta atļauja [38].

53. Visbeidzot, Tiesa izskaidroja direktīvas 7. panta 5. punkta saturu. Šīs normas mērķis ir novērst atkārtoti un regulāri veiktas datubāzes satura nebūtisko daļu iegūšanas un/vai atkārtotas izmantošanas darbības, kuras to kumulatīvās ietekmes dēļ būtiski kaitē datubāzes veidotāja ieguldījumam tāpat kā direktīvas 7. panta 1. punktā paredzētā iegūšana un/vai atkārtota izmantošana [39]. Attiecībā uz "iegūšanu" teikuma daļa "darbības, kas traucē normālai šīs datubāzes izmantošanai vai nepamatoti apdraud šīs datubāzes veidotāja likumīgās intereses", attiecas uz nesankcionētu rīcību, kuras mērķis ir ar iegūšanas darbību kumulatīvo ietekmi no jauna izveidot visu ar *sui generis* tiesībām aizsargātās datubāzes saturu vai tā būtisku daļu un/vai ar atkārtotas izmantošanas darbību kumulatīvo ietekmi nodrošināt šādas datubāzes visa satura vai būtiskas tā daļas publisku pieejamību, kura būtiski kaitē datubāzes veidotāja ieguldījumam [40].

54. Manuprāt, *sui generis* tiesību mērķis, kā to interpretējusi Tiesa, tāpēc *neatbalsta* šauru "iegūšanas" jēdziena interpretāciju. Tiešām tas, ka lietā *The British Horseracing Board* u.c. atbildētājs nevarēja "fiziski" nokopēt visus datus pats savā elektroniskajā sistēmā, acīmredzami neatturēja Tiesu no sprieduma taisīšanas, saskaņā ar kuru [minētais atbildētājs] bija veicis "iegūšanas un atkārtotas izmantošanas darbības direktīvas 7. panta 2. punkta izpratnē" [41].

55. Tāpēc šķiet, ka galvenais jautājums ir, vai iegūšana (lai arī kādā veidā tā būtu notikusi) ietekmē visu datubāzes saturu vai būtisku tā daļu un tādējādi kaitē sākotnējās datubāzes izveidē veiktajam ieguldījumam. Tas tā ir, ja kopēšanas process ietver ne tikai visus pašā datubāzē esošos datus vai būtisku to daļu, bet arī sistemātisko un metodisko veidu, kādā tie

38 — Turpat, 54.–59. punkts.

39 — Skat. arī ģenerāladvokātes Štiksas-Haklas secinājumus lietā *The British Horseracing Board* u.c., 34. punkts; lietā *Svenska Spel*, 121. punkts; un lietā *OPAP*, 146. punkts (visas minētas 3. zemsvītras piezīmē).

40 — Iepriekš 3. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *The British Horseracing Board* u.c., 86.–89. punkts.

41 — Iepriekš 3. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *The British Horseracing Board* u.c., 63.–66. punkts. Šajā gadījumā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu bija teikts, ka dati par zirgu skriešanās sacīkstēm, kurus atbildētājs izvietoja savā interneta mājas lapā un kuru izcelsme bija *The British Horseracing Board Ltd* (turpmāk tekstā — "*BHB*") datubāze, bija iegūti no publicētajām avīzēm dienu pirms sacensībām un no trešās personas iesniegtas neapstrādātas informācijas. Atbildētājs ieguva datus (kuru izcelsme bija *BHB* datubāze) no šiem diviem avotiem, integrējot tos pats savā elektroniskajā sistēmā. Tas atkārtoti izmantoja šos datus, padarot tos pieejamus sabiedrībai savā interneta mājas lapā, lai ļautu saviem klientiem piedalīties zirgu skriešanās sacīkšu derībās.

bijuši sakārtoti datubāzē. Manuprāt, nav būtiski, vai iegūšana notiek, kopējot sākotnējās datubāzes saturu vai to reproducējot, ieskatoties datubāzes ekrānekspozīcijā.

56. Iesniedzējtiesa apgalvo, ka tiesisko noteiktību var labāk panākt, ja (kā tā apgalvo) nav "iegūšanas", ja datubāzi izmanto tikai kā informācijas avotu, pat ja šāda izmantošana ir īpaši daudzpusīga. Tā norāda, ka lietotāji, kuri neiegūst datus tieši no pašas datubāzes, bet no atvasinātajiem avotiem, bieži nespēj pateikt, vai (un ja tā, tad kā) šie dati ir iegūti no aizsargātās datubāzes vai tie ir pārņemti no datubāzes kā tās būtiska sastāvdaļa vai nesankcionētas atkārtotas un sistemātiskas iegūšanas rezultātā.

57. Kā es to saprotu, tad šeit tiesiskās noteiktības aizsardzība tiek izmantota kā arguments pret uzskatu, ka netieša datubāzu kopēšana ir *sui generis* tiesību pārkāpums. Pirmajā brīdī arguments nav nepievilcīgs. Tomēr Tiesa jau skaidri ir nospriedusi, ka tiesiskās noteiktības apsvērumi nav obligāti izšķiroši, jo tā jau ir norādījusi, ka nav nepieciešama tieša pieeja izcelsmes datubāzei, lai pastāvētu nesankcionēta "iegūšana". Tāpēc ar aizsargātās datubāzes netiešu kopēšanu tiešām var tikt pārkāptas *sui generis* tiesības [42].

58. Katrā ziņā no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka *Directmedia* patiešām ir *tieši* izmantojusi Freiburgas Universitātes datubāzi. Tāpēc šajā lietā nerodas jautājums par netiešu piekļuvi datubāzei. Līdz ar to valsts tiesai, nevis šai Tiesai ir jāizlemj, vai, pamatojoties uz faktiem, tas, kā *Directmedia* ir izmantojusi Freiburgas Universitātes datubāzi, ir iegūšana.

59. Tādējādi es secinu, ka "iegūšana" direktīvas 7. panta 2. punkta a) apakšpunkta izpratnē neparedz datu (fizisku) kopēšanu. Lai pastāvētu "iegūšana" direktīvas 7. panta 2. punkta a) apakšpunkta izpratnē, nav būtiski, vai datu nodošana no saskaņā ar direktīvas 7. panta 1. punktu aizsargātās datubāzes un to iekļaušana citā datubāzē notiek pēc individuālas datu novērtēšanas pēc ieskatīšanās datubāzē.

42 — Iepriekš 3. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā *The British Horseracing Board* u.c., 52. un 53. punkts. Skat. iepriekš 50. punktu.

Secinājumi

60. Iepriekš minēto iemeslu dēļ es uzskatu, ka uz *Bundesgerichtshof* uzdoto jautājumu jāatbild šādi:

— "iegūšana" Eiropas Parlamenta un Padomes 1996. gada 11. marta Direktīvas 96/9/EK par datubāzu tiesisko aizsardzību 7. panta 2. punkta a) apakšpunkta izpratnē nenozīmē datu (fizisku) kopēšanu;

— lai pastāvētu "iegūšana" direktīvas 7. panta 2. punkta a) apakšpunkta izpratnē, nav būtiski, vai datu nodošana no saskaņā ar direktīvas 7. panta 1. punktu aizsargātās datubāzes un to iekļaušana citā datubāzē notiek pēc individuālas datu novērtēšanas pēc ieskatīšanās datubāzē.